

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGŐLEN UJSÁG.

Mejelen minden vasárnap.

Jelige: „Küzdelem az igazságért!”

ELŐFIZETÉS:

Ny. évfolyam 2 kor. 81.
Egyes szám ára — 2

Felolós szerkesztő:

HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kis-Czell, Gyarmati-ér 78. szám. Ide intézendők a lap seall-
lemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen
levelek figyelembe nem vétetnek.

Szerkesztővel érlekezhetsz: szerdán, csütörtökön és pénteken.

Érdekel-e valakit egy komoly szó? Nem kell e a szerkesztőnek előre arra gondolni, számítania, hogy ílyesmit a közönség be se vesz? Van ugyan alapja ennek a kérdésnek, de azért mégis sértés volna feltételezni az újságolvasó, a betűt szonjazó, a szellemi táplálékát megkövetelő közönség felől, hogy a komoly gondolatokat megvetőleg mellőzi. Hiszen akár a politikai szenvedélyek viágában, akár az okos számítás és jelleményt igénylő üzleti téren, akár a művészi hírnév, vagy bár a tisztvi szelő pályán fókáin természetesen az az előség, aki az értelem közzé munkáival szerette meg felsőbbrendűt a manderbnt Komáruusz bizonyítékait hallt volna meg, ha millióinak megtartott és szerű forrására gondot kért volna, és számítás nem forított volna. Jókait negyven év óta nem olvasnak sviművei minden dus képzetere mellett modorosokká, unalmasakká váltak volna, ha a nagy író azóta is nem gyarapította volna történelmi, természettudományi és számtalan más szakbéli tudását, ami aztán új es új ingert adott ennyivel gazdagabb műveinek olvasására. Így aztán ő is magával viszi, magához emeli olvasóit, akiknek tehát a szórakozás mellett a komoly ismeretekből is kijut. S

ezzel visszatértem kezdő pontomhoz: mert az egyes ember kicsiben olyan mint a nemzet, amilyen a nép. Nemzetünk pedig — hála az égnek — nem érzéketlen a szellem komoly munkája iránt. Aki olyan megalkodott pesz szinista, hogy ezt tagadja: azt egyszerűen arra figyelmeztetem, hogy még a félig művelt elem is szellemileg előkelőbbnek akar látszani — a mi legalább is bók a műveltség előtt, elismerése a szellem fölényének — egy lépés előre. Az iparos, a kiskereskedő, aki gimnáziummal a fiából s aztán egyetemi hallgatót, vagy a „Kereskedelmi erettség” után beépítégtatja valamely bankba, nem jól teszi, hogy ez távolról a gazdasági életnek külső dolgának külső részének azert szerencsésnek tartja fiat. mind az ismeretekért és azert a magasabb okosáért, melyet az iskolában szantóbb üveléi társaságban elsajátít. Sőt az ipar és kereskedelem, s a tudnivalók tömege ez tekintetében ezeknél egyáltalán nem hátrább álló földművelés is, folyvást szaporodó és fejlődő szakiskolákkal az ifjú nemzedékeknek előnyös módja, tanulabb, komolyabb ifjúsággal ajándékozzák meg a nemzetet. Az új sarjadékok tartalmasabbnak akarjuk az értelem fegyvereinek gazdag tárházával megáldottnak Jövnőknek ez egyetlen biztosíték.

Mégis, éppen legkomolyabb embereink s akik leginkább szívükön hordják a közjavát: vizagstán arcczal panaszolják, hogy Magyarorszában csak egyetlen hatalom van, a kormány; hogy ez az egy aztán mindenható; s ez az egy még tömértelen feladattal szemben télenül áll: agrárpolitikánk béna, mert ritka kivétel az a szakértett és a politikához is értő földész vagy gazda, aki hivatra lehet ily állandóan választásos időkbén föleleim szavár; az államgazdaságtant csak a jogi fakultás okleveleért tanulják, de a vizsgálat után ez a sok kimerült elme tért nem talál és gyümölcsötlenül maradt tudása kiszárad, mint a tónta tartójából; az ipar legtöbb-aga még gyermekesipőben jár, alig van iskolája és alig részesül felsőbb támogatásban; a művészetek sem kenyeret nem adnak, sem az őket megillető erkölcsi súlyyal még minem nem bírnak. A művészetekben állásunk sincs, hanem ha a zenében, s éppen ennek a művészetnek a miniszteriumokban nincs szakértője; a nazarénusok a vallás szabadság hiányát, a szocializták a szólás szabadságát hangos jajjal nélkülözik; a közegészségügy vezérférfiar megbotránkoknak azon a tudatlanságon; amelyben csak intézői leledzenek; és így tovább, ahová csak tekint az ember, mindenütt vagy a maradiság tompultságát, vagy a kinzó elé

— TARTALOM —

Hölcs visszavonulás.

Írta: Szomaházy István.

Nagyságos uram, — egy őszinte vallomás: a levélpapír, amelyre tegnapról kélt becses problémáját írni szántátott, ikerestére azoknak a híres violaszínű levélpapíroknak, amelyeken szerkesztőségünk régi ismerőse, az irodalmi nagyságnak, a mi népszerű nagyságos asszonyunk hítes lelte. Ez a körülmény mindenesetre közremunkal abban, hogy problémajára azonnal válaszoljunk: hiszen kedves nejt, mint egy ismeretlen családtagot, azoltuk, emelegetni barátságos lámpáink alatt. Ő az, aki bennünket rendszerint azzal a kérdéssel keres föl: divatos-e még a sandvich az előkelő zsurokon, illik-e, hogy a magányos furdózó asszony Balatonfüreden udvaroltasson magának, s mit tesz a jól nevelt társaságos dáma, ha egy kiköszarozott kérdésével találkozik? Mi e mindenképpen elms problémákat tőlünk lehetőleg megoldani igyekszünk: s kedves neje, a nagyságos asszony, úgy látszik megvan elégedve a szolgálatainkkal. Miért ne állnánk tehát az ön rendelkezésére is, mikor az élet viharai közegette hozzánk fordul?

Levelére készséggel válaszelnk tehát, de mielőtt ezt tennék, engedje meg, hogy kalapot emeljük tisztelt urf családjá előtt, mely egy magában több problémát fogalmaz, mint más husz háztartas együttvéve. A violaszínű levelekből, melyeket kedves neje ő nagysága hozzánk intéz, rég tisztában vagyunk azzal, hogy ön, nagyságos uram, ana bengaliai tigrisközt való, akik hűtlen életpárjuk udvarlót vérsre marczangolják. Ezt a feltevésünket nem zárja ki, hogy ön a földművelési Bank Részvénytársaság penztári főnöke, hiszen mar a legmodernebb hivatalokba. Mondjuk ki magyarul: ön féltékeny. Ebben abszolote nincs mit szégyenlőni való; hiszen csak a természet rendje, hogy az esetlen szakállemberek a bárszonyosbőrű fehér szobrokra féltékenyek legyenek. Beszéljünk négyszemközt: mi jögon kívánna ön, a rideg, az unalmas, a csuf, szakállában gyönyörködők? Az önzésnek is megvannak a határai; ön csuf visszaélést követne el a tarsadalom rendjével, ha szép félsége minden pillantását a maga számára vind kálná. Az olyan bájos teremtetésnek, aminőnek tisztelt neje ő nagyságát képzeljük, kötelességek vannak a polgari társadalommal szemben és ön köteles udvariasan félrevonulni, hogy e tökéletes természetben, e csillogóan fekete pillantásban más emberfia is gyönyörködhesék. Mit akar azzal az együgyű féltékenyke-

déssel. Örüljön, hogy ön külobb helyzetben van, mint a felesége udvarlót; önek legalább nincs mit remegni attól, hogy egy vérszomjas tigris a szándékait felfedezze. Tegnapról kélt becses problémája arra vall, hogy önek is már kezd benőni a feje lágya. A violaszínű levélben ugyanis így írja: Hosszabb idő óta feltűnik nekem, hogy tisztelt nóm kerüli a családi tüzhelyt. Hol egy barátot látogat meg, hol a szabónőjével kóuferral, s mivel utóvégre is nem vagyok parafából, a minap elhatároztam, hogy utána nézek a dolognak. Elmentem a barát- s ott azt a felvilágosítást kaptam, hogy nőmet a tavasz óta nem látták. Feléletem a szabónőhöz, akivel állitolog egy reggeli ruha ügyében tanácskozik — s a szabónő ártatlanul bévallotta, hogy a reggeli ruhának se hire se hamva. Hol jár hat a feleségem, amikor hazulról emegy? Minthogy magamat, fájdalom, a terhes hivatal megakaszt abban, hogy a rejtélyes sétákat kiderítem, a mult hétfőn kimentem az Ulloi utra, ahol a kibírdetések szerint egy ügyes detektiv foglalkozik a csúfádi titkok kiderítésével. A harmademeleti lakásban egy markos székő fogadott, aki meg- halgatva panaszomat, így szólt:

(Vége köv.)

gedetlenséget látja s mindez abból az egyetlen vaskos gyökérből sarjadzik, mely a nagy földben oly mélyen ül tudatlanságban. Az óriási nagy többégek nincs készült sége, nincs elegendő érettsége egyrészt az alkotások és alkotó vagy reformáló tehetségek méltányolásához, megbecsüléséhez, felkarolásához.

Sajnos, hogy ez körülbelül a való tényálladék; de mjesoda sajnálatos rövidlátás, a pillanatnyi felvetelt szemlélni s újra és újra ugyanezt a komor képet magunk előtt vélni, mikor a táj már megváltozott, mikor a sötét fellegek elvonultak, az előbb parlag térségen aranykalász emelkedik és hajlik, az előbb civilizálatlan vidéken pedig nyájas modern lakók és pompás oszarnokok épültek?

Micsoda vakság csapása, vagy talán szándékosan csukva tartott szem nem engedti azt az erős, azt a duzzadó életet jelentő, egészséges mozgást látni, mely pedig nemcsak a szemet igézi meg, hanem természetzetlenül zajjal is jár, a gördülő kerekeknek és do'gos kezek szerszámainak zajával, a munkát intézők harsány rendelkezéseinek s a vidám munkások danájának hangos szavai.

Képes beszéd nélkül: a tömérdek tenaivaló közül már sok mindent a munkában, de hiszen Róma sem egy nap alatt épült, pedig az csak egyetlen város volt, nem pedig 17 milliónyi uralkodó nemzetnek legdrágább kincsé: kultúrája. A millennium ezer népiskola — az „áldatlan” kormány műve — csak művelődésünk alapozásának ezer tégla. Az épülő művészeti múzeum, akár felsőbb helyen-legjobb javaslatok előterjesztő tanár-egyesület és száz más szaktestület eredményé válóban becses zalogai mindennemű tanulásunk, tudásunk kiterjedt és erős voltának; szóval a legmagasabb színvonalu kulturákkal szemben versenyképességünk. Bizton hiszem, hogy ahová az egész világ érdeklődése és kritikus szeme fordul: a párisi világkiállítás, oktatásügyünk különféle ágai és egyáltalán a magyarság műveltségi állapota teljes ismerést fognak nyerni.

Az elégtelenség tehát addig is ne költsek rossz hírünk, s ahelyett, hogy beleássák magukat a kétségbeesésbe: fordítsák erejüket bekes, hasznos együttműködésre a kulturmunkákban.

Lóvíl a szerkesztőhöz.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becsés lapjának — amelynek én is a szerkesztője vagyok — a folyóévi első számában két cikket tett figyelemre.

A vezércikk ellen nem hogy kifogásom nincs, de azt magam is aláírom és mindenkiben osztom.

Nem így vagyok azonban a másik cikkekkel, amely az „Ügyvédi tisztesség” címűnek nekünk lezékelt adni kíván.

A jóindulatot a sajtótól nemcsak elvárjuk, de meg is követeljük.

Visszont a sajtónak jogosultságát az egyes ügyvédi megrovásokért elszenvednünk kell, az e körülü vádak súlyát viselnünk erkölcsi kötelesség.

Mindazonáltal, bár meg vagyok győ

zödvé tek. szerkesztő ur helyes és jó intenciójáról, cikket egy kissé mélyebbre hat, minsem azt egy önérvetes ügyvéd elhallgathatna

„Van egy közmondás, amely azt tartja: „hiba volt és liha lesz” — lopni is szabad, mind az ideig, míg az illető rajta nem kapatik

Az ügyvédséggel is sok visszaélés történhetik, de ez már sok esetben a felélt kölcsönös megegyezésében is találja indokát, mert manapság már a fél is tudja bibéjét és azért keresi fel az ügyvédet, hogy ily cselekedeteiben neki tanácsot adjon és a bajból kiviczkeltesse.

Részemből azt tartom első sorban az ügyvédi ténykedés abc-jének, hogy ily feleket ne csak ne érintkezzék, de egész önérvetesen adja tudtára a félnek, hogy ily nemü ügyek elfogadása az ügyvédi reputációt és decorumot sérti és elutasítja.

Amely ügyvéd már az ilyenmü causa-akat elfogad, az meg van tántorodva, az az első lépést megtette, hogy a testületet lealacsonyítsa, — kisebb visszaéléseket követik a nagyok, — szóval a lejtő meg nyílt előtte.

De nem lehet általánosságban úgy beszélni ügyvédi testületről, mint amely körben a cikk mozog.

Tessék! legyen szives a tek. szerkesztő ur, ha ilyen visszaélésekről nálunk szó lehet, a gyermekeket nevére szólítani, mi (talán nem veszik rossz néven tőlem igen tisztelt kartársaim, ha az önérvetükben is, miútközös ügyünkről, nyilatkozom) kötelességünk tartjuk annak elejét venni, és előlunk követhetni mindent, hogy ily elemekről testületünk meg is tisztul és féltet tehetetlené tegyük.

Kérem jelen lapjának becsés lapjában való közzétételét.

Ki különben érdeklődik a cikkben írtakról, kérem, forduljon a szerkesztő urnak.

Duka, 1900. január 7.

tisztelője

Poosfalvai Tulok Benő,
kis-czelli lakos, ügyvéd.

Közreadjuk e cikket azon megjegyzéssel, hogy a t. ügyvéd ur által kívánt megnevezést, a gyermekeket illetőleg, rövid idő múlva abban a helyzetben leszünk, hogy nevéen szólíthatjuk. Szerk.

HIREK.

Hirlapunk mai száma nyomdai akadályok miatt fél nagyságban jelent meg, melyert olvasóink szives elnézését kérjük. A ma hiányzó részt legközelebb pótolni fogjuk

— **Ügyvédi tisztesség.** A lapunk múlt vasárnapi számában megjelent „Ügyvédi tisztesség” című vezércikkünk a helybeli ügyvéd urak között kivétel nélkül nagy konsternációt idézett elő a cikk tartalmának félre magyarázása miatt. Aki e cikkben a szerkesztő urnak — annak okvetfele nélkül be kell ismernie, ha csak nem elfogult az illető, hogy e cikkünk általánosságban a becsés és Magyarország ügyvédi karában a selejtes elemek kritizálja s így úgy szólván csak indirecte vonatkozik a kis czelli ügyvédi karra. Tehát, ha a t. helybeli ügyvéd urak e cikkünkben kárólag saját magukra nézve látnak kritikát, nagyon tévednek. Az a kijelentésünk, hogy a kis-czelli ügyvédi karnek is meg van a maga ráksebe, fekélye, melyet kiirtani szeretnének a tisztességes kollégák, (Készséggel elismerjük, hogy Czellen tulnyomó számban van a tisztességes ügyvéd. Szerk.) azt hiszük elég világos magyarázata annak, hogy legkevésbé vettük egy kalap alá a

tisztességes ügyvédeket a tisztességtelenekkel. Hogy a tisztességtelen ügyvédek száma, abban a tekintélyes és számottevő testületben mind Magyarország ügyvédi kara, melynek történelmi multja van, fájdalom, — napról-napra szaporodik, — valjón ki tagadja jól tudják ezt a tisztességes kollégák, de védekezni nem tudnak ellene és ép ebben rejlik a főhiba. Tartozunk annak kijelentésével, hogy a kis czelli ügyvédi karnek nagyon tekintélyes tiszteletré méltó tagjai vannak s előttük mi is szivesen emelünk kalapot s így természetesen, hogy multkori cikkünk legkevésbé vonatkozik ő reájuk. Ismételjük, e cikkünk általánosságban beszélt s így speciel a helyi érdekre nem magyarázható. Mult számunkban megjelent vezércikkünkben azt írtuk a többek között: akinek nem jöng, ne vegye magára ma újból ismételjük. A közönség, eléggé jól tudja magát tájékoztatni, ki érdemli meg a helybeli ügyvéd urak közül azt a nagyon is jogos és igazságos kritikát, mely lapunk 6 évi mult vasárnapi számában megjelent. Végül arra kérjük a t. ügyvéd urakat, legyennek ily kis-türellemmel az ügyet illetőleg, ne méltóztassa sanak háborogni és a kis hőslyagot léggömbbő felújni, tessék elhinni, nincs egy csepp értelme sem. Nincs már messze az idő, hogy a bősülő Nemesin utoléri a bűnben leledzőt vagy esetleg a leledzőket. Ne méltóztassék reánk neheztelni legkevésbé, hogy mi a férgeket parkodunk a közérdek nevében irtani, hisz a sajtónak, mely hivatása magaslatán áll, az szent kötelessége. Mi senkinek sem fogunk uszalyhordozójává szegődni, a hajlongást, talpnyalást nem ismerjük, az szomszédait nem kényerünk és nem lesz ezantul sem; Bocsülettel, nyílt szeretettel harcolunk az igazság zászlójá, ha alább nem vigasztal bennünket a közérdek kötelességünkert.

— **Beteg apát.** Részvétel hírt, hogy Hollósy Justinian apát ur napot érta ágyban tekvő beteg. Lapunk zártakortól értesülünk, hogy a közszertorben részesülő apát ur már jobban van s betegsége nem ad aggodalomra okot. Szívöböl kívánjuk, hogy Kis Czell jöltevéje mielebb felgyógyuljon és jó egészségnek örvehdhessen még sokáig.

— **Esküvő.** Petes András, a Győrben állomásozó 19 ik gyalogezred számvivő őrmestere, kedden vezette oltárhoz a kis czelli rom. kath. templomban László Eszter kisaszonny.

Köszönet nyilvánítás. Mindazon tisztelt polgartársainnak kik engem az új év alkalmával üdvözölni sziveskedtek, forro köszönetet mond és b. u. e. k. Kis-Czell 1900. január hó. Hollósy usztinian.

— **Jubiláris év Esztergomban.** A katolikus egyház jubiláris ünnepségében, mely Esztergomban nagy fénynyel fog lefolyni, ő felsége a király személyesen megjelenik. Az ünnepélyre Vasváry Kolos hercegprímás nagy előkészületeket tesz.

— **Bélgia.** A belgiaminiszter a galvánáramos fejlesztő készülékek tárgyában körrendeletet adott ki, a melyben a Galvánáramot fejlesztő s állandó gyógyító erővel bíró Volta kereszt, callag, gyűrűk, láncok, órák és talpbetétek alkalmazását, illetőleg használatát eltiltja. A belügyminiszter ezt a rendeletét, amelyet az egészségügyi tanács szakszerveleténye alapján adott ki, azal indokolja, hogy az ilyen keresztet használata mérgezőeket idéz elő és sokszor a bőrbetegségeknek az okozója.

— **Gazdaszazsonnyak ajánlikorban** egy jó családból származó özvegy, javakörben evő urnó. Csakis elsőrangú helyekre relettál. Ugy a bel, mint a külgazdaságban teljesen jártas. Ajánlatok E. T. által a mind hivatalba címzendők.